

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

29 ביולי 2013

794

כ"ב באב התשע"ג

עמוד

1258 הצעת חוק-יסוד: משאל עם.

הצעת חוק-יסוד: משאל עם

- משאל עם 1. משאל עם ייערך בהתקיים אחד מאלה:
- (1) החליטה הממשלה לאשרר הסכם או לחתום על הסכם, שלפיו המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל לא יחולו עוד על שטח שהם חלים בו, לרבות הסכם הכולל התחייבות לעתיד והתחייבות המותנית בתנאים, וההסכם, לאחר שאושר בכנסת, טעון על פי חוק אישור במשאל עם;
- (2) החליטה הממשלה, שלא בדרך של הסכם, שהמשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל לא יחולו עוד על שטח שהם חלים בו, והחלטה, לאחר שאושרה בכנסת, טעונה על פי חוק אישור במשאל עם.
2. זכאי להשתתף במשאל עם מי שהיה זכאי להשתתף בבחירות לכנסת לו היו מתקיימות במועד עריכת משאל העם.
3. על עריכת משאל העם יחולו הוראות הדין בעניין הבחירות לכנסת, בשינויים המחויבים ובשינויים שנקבעו בחוק.
4. אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק-יסוד זה, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים.

ד ב ר י ה ס ב ר

- כללי** מטרתו של חוק-יסוד: משאל עם המוצע (להלן – חוק-היסוד), לעגן בחוק-יסוד את החובה לערוך משאל עם לצורך אישור הסכמים מדיניים או החלטות ממשלה חד-צדדיות שלפיהם לא יחולו עוד המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל על שטחים משטחי המדינה.
- עמדתה של הכנסת כי יש מקום לעריכת משאל עם לאישור הסכמים או החלטות כאמור שיש בהם משום ויתור על שטח משטחי המדינה באה לידי ביטוי בחוק סדרי השלטון והמשפט (ביטול החלת המשפט, השיפוט והמינהל), התשנ"ט-1999, כפי שתוקן בחוק סדרי השלטון והמשפט (ביטול החלת המשפט, השיפוט והמינהל) (תיקון), התשע"א-2010, פורסם בס"ח התשע"ה, עמ' 58) (להלן – חוק סדרי השלטון והמשפט). בתיקון זה נקבעה החובה לערוך משאל עם בנסיבות כאמור וכן נקבע בו הסדר מקיף באשר לתנאים לעריכת משאל עם ולאופן שבו ייערך.
- ביסוד הדברים עומדת הכוונה לערב בדרך זו את אזרחי המדינה בהליך האישור של הסכמים או החלטות אלה.
- בהמשך לכך וכדי לעגן אף בחוק-יסוד את חובת עריכת משאל עם במקרים שנקבעו בחוק סדרי השלטון והמשפט כאמור ואת העקרונות לעריכתו, מוצעת הצעת חוק-יסוד זו. ההסדרים המפורטים בדבר אופן עריכת משאל העם, כפי שהם קבועים בחוק סדרי השלטון והמשפט, ימשיכו לעמוד על כנם.
- סעיף 1** מוצע לפרט את המקרים שבהם חלה החובה לערוך משאל עם. חובה זו מתייחסת להסכם או להחלטת ממשלה חד-צדדית שיש בהם משום ביטול החלת המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל על שטח משטחי המדינה, כאמור בחוק סדרי השלטון והמשפט. הסעיף מתנה את עריכת משאל העם באישור מוקדם של ההסכם או של החלטת הממשלה על ידי הכנסת, בהתאם לחוק האמור.
- סעיף 2** הסעיף מעגן בחוק היסוד את הזכות להשתתף במשאל עם, הקבועה כבר כיום בסעיף 6 לחוק סדרי השלטון והמשפט. זכות ההשתתפות במשאל העם היא כללית: כל מי שזכאי להשתתף בבחירות לכנסת יהיה זכאי להשתתף במשאל העם, ובלבד שהוא רשום בפנקס הבחורים התקף במועד עריכת משאל העם.
- סעיף 3** כאמור לעיל, חוק-היסוד המוצע קובע אך את העיקרון בדבר עריכת משאל עם. בהמשך לכך מוצע לקבוע בסעיף זה כי "על עריכת משאל עם יחולו הוראות הדין בעניין הבחירות לכנסת, בשינויים המחויבים ובשינויים שנקבעו בחוק" קרי בחוק סדרי השלטון והמשפט.
- סעיף 4** בדומה להוראות חוק-יסוד: הכנסת וחוק-יסוד: הממשלה, מוצע לקבוע כי אין בכוחן של תקנות שעת-חירום לשנות את חוק-היסוד או להפקיע זמנית את תוקפו.

5. אין לשנות חוקי־יסוד זה אלא בחוקי־יסוד שהתקבל ברוב של חברי הכנסת. נוקשות

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 5 מוצע לקבוע כי אין לשנות את חוקי־היסוד אלא
בחוקי־יסוד שיתקבל ברוב של חברי הכנסת.
הוראות דומות קבועות בחוקי־יסוד: חופש העיסוק
ובחוקי־יסוד: הממשלה.

